

per aliquē prudētē & catholicū viz eccle
siasticū faceret officiū ordinari. **U**n idē
papa pcepit hiero. presbitero tunc in be
thleem cū paula et eustochio & alijs vir
ginibus morati q̄ p̄ sub septē aplicis ro
me vixerat. q̄ten⁹ officiū eccle ordinaret
Ipenāq; nouerat linguas. hebraicā gre
cā. caldaicā et latinā. **Q**u ille obtēperās
fecit. **O**rdinauit itaq; q̄ntuz de psalmis
in dñica die q̄ntū in scda feria. et quāta;
in tertia feria. et sic dinceps legeret. **C**uā
gelia q̄ et eplās et cetera q̄ de nouo & ve.
testa. in eccle legunt p̄ter cātum. magna
ex pte ordinauit. **Q**uo op⁹ expletus idē
hieronymus romā misit. & a damaso pa
pa canonisatū est et p̄ceptū a cūctis eccle
sijs obseruari. et appropriatū est ipi da
maso ppter autoritatē suā q̄m inepoluit
Cōsequēter tñ beat⁹ gregor⁹ et gela sius
orōes et cāt⁹ addiderūt et lectōnibus et
euāgelij rñsona coaptauerūt. **G**radu
dualia vō tract⁹ et allā ambrosius gela
sius et gregorius ad missam cantari isti
tuerūt. **P**leriq; q̄ alij doctores eccle ali
qua alia addidisse noscunt. **S**ācti etenī
prēs nō sūt omīa ad decorē officij p̄tinē
tia s; diuersa diuersis tpibus ordinaue
runt. **U**n et misse icēpiō tres habuit va
rietates. **A**liqñ enī a lectiōe inchoabat.
put sit bodie in sabbato scō. **P**ostea ce
lestin⁹ papa psalmos ad misse introitū
dici instituit. **G**reg. vero introit⁹ cū can
tu ordinauit. **L**egit in vita beati eugenij
q̄ dum adhuc officiū ambrosianū mag
q̄ gregorianū ab eccle suaret. adrianus
papa p̄ciliū puocauit vbi statutū est q̄
gregorianū deberet vniuersalit obfuar.
Ad qd karol⁹ impator oēs clericos mi
nis et supplicijs p diuersas puintias co
gebat libros ambrosiani officij pbures.
Beat⁹ vero eugen⁹ ad p̄ciliū qdā p̄pē

boc puocatū veniens. inuenit ipm p̄cili
um p̄tridū iam solutum inducē. dñm
papā q̄ oēs p̄latos q̄ p̄cilio infuerāt et
iā p̄ tres dies recesserāt reuocaret. **C**onci
lio igit itez p̄gregato. oīm patz fuit vna
sentētia q̄ missale ambrosianū et gregori
anū sup altare bñ petri apli ponerentur
plurimoz epōz sigillis munita et fores
eccle clauderent & ipi tota nocte orōi in
sisterent. vt dñs p̄ aliquō signū indicaret
qd hoz mag ab eccle suari vel l3. **S**icq;
p omnia factū est. **M**ane igit ecclesiaz inā
tes vtrūq; missale sup altare aptuz inue
nerūt. **V**el vt alij asserūt missale gregori
anum penit⁹ dissolutū et buc illucq; di
spersū iuenerūt. **A**mbrosianū vō solūmō
apertum sup altare in eodē loco vbi po
sitū fuerat inuenerūt. **Q**uo signo edocti
sunt diuinit⁹ vt gregorianū officiū p to
tū mūdū disp̄gi. ambrosianū vō tātū in
sua eccle obseruari deberet. **E**t sic vsq;
bodie obseruat. **S**i qdē tpali karoli ipa
toris officiū ambrosianū p̄cipue dimissū
est. & gregorianū impali autoritate pluri
mū adiuuātē diuulgatū. **A**mbrosius ei
multa instituit iuxta rituz grecoz vt di
cet infra vbi de himnis agei. **A**git ergo
in hac pte p̄mo de his q̄ in officio c̄libet
hoze dicunt. **S**cdo in nocturnis. **T**ercio
de laudib⁹ matutinis. **Q**uarto de p̄ma
Quinto de tertia. **S**exto de sexta. **S**epti
mo de nona. **O**ctauo de vespis. **N**ono
de p̄pletorio.

**De his que in officio cuiuslibet
hoze dicuntur**

Ut autem misce
morientes abigant et mēs. orā
tis serenēt. vt digne cū deo loq
tur. & vt si mēte nō orauerit. dñs in furo
re nō irascat. s; misereat. iō laudabili p̄sue

tudine iunctus ē ut sacerdos añ canoni
caz horaz utia et in fine dñicā orōem et
ante horas brē marie et in fine aue ma
ria zc. vozesum missa pmitat. **Uñ** in cō
cilio gerūdineñ. de cō. di. vi. in die. statu
tum est ut eniaz p⁹ singulas horas dicat.
ne dyabol⁹ de corde sacerdotis rapiat.
si qđ boni bi seminari ē **Unde** et in pri
mitiua ecclā post quālibet horā alta vo
ce absq; alia orōe dicebat. qđ ad huc eccle
sia laterañ. dō observare **Quidā** eniaz in
fine horaz dicunt **Dñs** det nobis suam
pacem **De** hac dñica orōe sub prima et
sub vespis dicet. **Quia** vero dñs ait in
euangelio **Sine** me non potestis facere
qđcūq; iō i singulis diurnis horis sacerdos
incipit. deus in adiutoriu meū intende.
z singule finiunt p deo grās. et sic inuñ
z finis referunt ad idē. s. ad deū. qui ē al
pha et o. i. pñcipiū et finis. xxxv. di. ab
exordio **Dicēdo** igit. deus in adiutori
um meum intende. mater ecclā inuitat
omnes iuxta illud. **Veite** filij audite me
Quod iō introductū ē qñā dñi arca dñi
ad portādū leuabat dicebat moyses **Er**
urge deus. i. exurgere fac. et dissipent in
mici tui et fugiant qui oderunt te a facie
tua **Sic** et sacerdos noster dicit. **Deus**
in adiutoriu meum intende. hoc est pre
stamibi auxiliū in resurgēdo a peccatis
z ptra varios inimicos. qui tuā circum
dant ecclām **Per** arcaz enī intelligit ec
clesia. que vsq; in finē circūdabit a psecu
torib⁹. siue aptis. siue occultis. sicut z ar
ca ab inimicis circūdabat **Orat** ergo sa
cerdos ne inimici pualere valeant. aliqđ
a cetū fidelū pastunā forsitan sepando
Cum enī psecutiō iusti sit a leone. i. a dya
bolo impetu. i. manifeste sentiente. vel a
dracone. i. dyabolo. insidijs. i. occulte p
sequēte oēs clamēt. **Deus** in adiutoriu

meum intende **P**reterea cū fin aplm in
dei noie omnia facienda sint. merito est
ab eo inchoandū **Circa** hoc notādū ē
qđ ptingit trib⁹ mōis peccare. viz corde
ore. z ope. **Iōq;** trib⁹ diuersis mōis ho
re inchoant viz completoriū p conuer
te nos deus. ptra peccatu cordis. **No**
cturne p dñe labia mea apies. ptra pec
catum oris. **Aliē** vero oēs diei hore per
de⁹ in adiutoriu meū. p peccatū opis **Et**
qñā in pctō cordis et oris est aliqd opis
ideo in oibus horis taz nocturnis qđ di
urnis dī. deus in adiutoriu meū intēde
ptra peccatum opis. **Monachi** vero di
cunt. pmo in nocturnis. **Deus** in adiu
toriu. m. in. z postea dñe labia mea ape
ries. quia sine adiutorio dei nec cor nec
labia ad ipius laudē aperiri valent. **Jo**
bānis. xv. **Sine** me nihil potestis facere
Interea vero sacerdos. cū dicit deus in
adiutoriu meum intēde. signo crucis se
munit ad effugādū illi⁹ vtrūq; qmibz
dyaboli versutia et pñatem **Valde** enī
tinet signū crucis **Uñ** **Cris.** **Ubi**cuq;
demonēs signū crucis viderint. fugiunt
tumentes baculū quo plagā acceperunt
Stephan⁹ qđ papa ait **Nūquid** nō oia
crismata. i. sacramēta que cuz crismatis
vinctiōe pñant. sacerdotalis ministerij
crucis figura. i. signo pficiunt. **Nūquid**
baptismatis vnda. sine cruce sacrificata
pctā relaxat. **Et** ut cetera ptezeam⁹ sine
crucis sigulo quis sacerdotij gō⁹ asce
dit **Baptisand⁹** qđ signo crucis signat i
frōte et in pectore **De** pfundo qđaz cru
cis misterio dicet in sexta pte sub ti. d pa
scene. z hic etiā aliqđ supponamus **Gane**
cruz dñi mltipliciter fuit in ve. te. pfigura
ta **Legit** siquidē qđ moyses ad mandatū
dñi encū spente erexit in palo in despo
p signo. quē aspiciētes qđ pculli fuerāt a

serpentib⁹ ilico sanabant. qd̄ ip̄e xp̄s ex-
ponens inqt̄ in euāgelio **S**icut moyses
exaltauit serpentez in deserto. ita exalta-
ri oportet filiuz hoīs vt oīs qui credit in
ip̄m nō peat. s; habeat vitā eternā **A**git̄
etiā qd̄ cū ioseph applicuisset manassen ⁊
effraim ad iacob statuēs maiorez ad dex-
terā ⁊ minore ad sinistrā vt eis p̄m ordi-
nem benediceret. iacob man⁹ pmutans
.i. in modū crucis cancellās dexterā po-
suit sup caput effraim minoris ⁊ sinistrā
sup caput manasse maioris. et dixit. **A**n-
gel⁹ q̄ eruit me d̄ cunctis malis. b̄ndicat
pueris istis ⁊c. **I**tē moyses ait. die ac no-
cte erit vna nostra pendens et videbitur
et cognoscens **C**ristus enī in nocte fuit
in cruce pendēs quia tenebre facte sunt
ab hora sexta vsq; ad nonā **Q**uod etiā
die fuerit pendens certū est **R**ursus legi-
tur ezech. ix. **E**zechiel audiuit dñm dicē-
tem ad viz vestitū lineis. habentē attra-
mentū scriptoris ad renes. transi p medi-
um ciuitatē. et signa t̄bau in frontib⁹ vi-
roz dolentū ⁊ gemētū **P**ost hec dixit
sepiē viris **T**ransite p mediā ciuitatē. ⁊ p-
cunte oēs sup quē nō videbitis t̄bau. ne-
mini p̄cet oclis vester **I**tē hieremias. **C**o-
gregabo oēs gētes et erite eis in signum
t̄bau **I**tē alibi **E**t erit p̄ncipat⁹ ei⁹ super
humez ei⁹ **C**ristus enī portauit sup bu-
meros crucē in q̄ triūphauit **J**ohānes q̄
q; vidit angelū alcēdentez ab oriū solis
habentē signū dei viui. et clamabat vo-
ce magna q̄ uoz angelis quib⁹ datū ē no-
cere terre et mari dicens. **N**olite nocere
terre et mari neq; arborib⁹ quousq; si-
gnemus seruos dei in frōnib⁹ eoz **I**tem
lignū missum in mazarb. aquas dulcora-
uit amaras **E**t ad lignū missuz in iorda-
nē. ferz qd̄ inciderat enatauit **H**oc est li-
gnū vite in medio paradisi de quo sapiēs

ptestat. **B**ndictū lignū p qd̄ fit iusticia.
quā regnauit a ligno deus **H**oc g⁹ cru-
cis signo se armat ecclia in pectore et in
frōte significās crucis misterii eē corde
credendū et manifeste ore p̄fite dū. **P**er
hoc enī signū p̄fundit ciuitas dyaboli ⁊
triūphat ecclia terribilis vt castrorū acies
ordinata. iuxta illd̄ **T**erribilis ē loc⁹ iste
⁊c. **E**t alibi **A**udi ciuitatē magnā et sciāz
birlin nouā ⁊c. **A**ug. tñ dicit qd̄ nulla scri-
ptura no. ie. vel veteris docet fides cru-
cis signaculo insigniri. **E**st autē signum
crucis tribus digitis exp̄mēdū q; sub in-
uocatōe trinitatis imp̄mit. **D**e q̄ pp̄be-
ta ait. **Q**ui appendit trib⁹ digitis molē
terre **P**ollex tñ supeminet. quā tota si-
dem nostrā ad deū vñū et trinum referi-
mus **E**t mox post ip̄am inuocatōem tri-
nitatis p̄t dici vsus ille **F**ac mecū dñe si-
gnuz in bonū vt videāt q̄ me oderūt ⁊ cō-
fundant. quā tu dñe adiuuisti et p̄so-
la es me. **J**acobite vero asserentes. sicut
et euticiani. vñā tāūz naturā scz eē diu-
nam in xp̄o. sicut vna ē p̄sona. vno tāū
digito se signare dicunt. quorū error in
canonib⁹ extirpat. **U**ez quidā signāt se
a frōte deorsum in quo illud exp̄mit mi-
sterium q̄ inclinauit de⁹ celos et descēdit
in terrā. **D**escendit quidē vt nos de tra-
leuaret in celū **D**einde a dextera ad sini-
strā **P**rimo vt eterna q̄ p dexterā tpali-
b⁹ q̄ p sinistrā significānt p̄ferēda designēt
Scdo ad noī adū. qd̄ xp̄s de iudeis tran-
siuit ad gētes. **T**ercō qd̄ xp̄s a dextera. i.
a prē veniens. dyabolū q̄ p sinistrā signi-
cat. in cruce pemit. **A**n̄ exiit a prē et vei-
nit in mōm **A**lij vō signuz crucis a sinistra
pducit in dexteram fulti auctoritate illa
Egress⁹ ei⁹ a prē. excurs⁹ vsq; ad inferos
recur⁹ ad sedē dei **I**ncipiunt enī se ligre
a parte supiori que patrem significat. de

scendunt q̄qz ad inferiorē q̄ mūdūz desi-
gnat. Deinde a sinistra pte q̄ infernūz p-
ducūt ad dexterā. que celū significat. **Ma**z
xps descendit de celo in mūdūz. de mūdō
ad infernū. ab infernō ascendit in celum
ubi sedet ad dextrā dei patris. **Secūdo**
hoc faciūt ad insinuādum quia de mise-
ria trāsire debemus ad glām. et de vicijs
q̄ p sinistra ad vtutes que p dexterā sig-
ficant. vt legit̄ in euāgelio mathei. naz et
xpus de morte trāsīuit ad vitā. **Tercō** qz
xps de temporalibus ad eterna pfidem
crucis nos eleuat. **Cōsiderandum** at̄ est
q̄ quia a sinistra pducūt in dexterā seip-
sos et alios pariter p̄signāt. **Sed** tūc sup
illos signū crucis a dextera in sinistraz
pducūt. qz nō p̄signāt eos q̄li vertentes
dorsum s̄z q̄li faciē p̄ntātes. **Sz** et cū sup
alios p̄ncipalē signū crucis impmūt et
seip̄os a sinistra in dexterā s̄z alios a de-
xtera in sinistra p̄signāt. **Hanc** regulari-
ter in oībus euāgelicis verbis debemus
facere signum crucis. vt in fine euāgelij.
symboli. dñice orōis. **Gla** in excelsis dō.
Sanctus scūs. **Agn⁹** dei. **B**enedictus
dñs de⁹ israel. **M**aḡificat̄ z nūc dimittit̄
et in p̄ncipijs horaz. et in fine misse qñ
sacerdos dat bñdicōem. et etiā vbi cū-
qz de cruce vel crucifixo mentō fit. q̄ etiā
am oīa stādo sicut z euāgelij audire de-
bem⁹. **In** omni etiā actū nostro signum
crucis facere debemus. **Uñ** ambro. **A**d
oēm actū incessum ve manus impingat
in crucē. **Et** aduerte qñā crucis figura
quadripartita ē. vel ppter quatuor elemē-
ta que in nobis viciata xps sua passiōe
curauit. vel ppter boīes q̄s de q̄tuor p̄ti-
bus orbis ad se traxit. iuxta illud. **S**i ex-
altat⁹ fuero a terra. oīa traham ad meip-
sum. **Uel** et bec q̄dratura p̄tinet ad mo-
ralitatem. b̄z enī lōgitudinē latitudinēz.

sublimitatē et pfūdum. **P**rofundus est
acumen qd̄ terre infigit. **L**ongitudo est
inde ad brachia. **L**atitudo est in expāsi-
one. **A**ltitudo seu sublimitas ē a brachijs
ad caput. **P**rofundū significat fides q̄ ē
posita in fundamēto. **A**ltitudo spem q̄ ē
reposita in celo. **L**atitudo caritatē que ē
ad sinistra et ad inimicos extendit. **L**on-
gitudo p̄seuerantiam q̄ sine fine p̄cludi-
tur. **D**e hoc dicit̄ in. vi. pte sub ti. de pa-
sceue. **D**e signo crucis qd̄ fit in p̄ncipio
et in fine euāgelij dicit̄z ē in quarta par-
te sub ti. de euāgelio. **P**ost de⁹ in adiu-
torij meum intende zc. statim in singul⁹
horis subijciē. **G**la patri zc. **S**icut erat
zc. **Q**uos duos vsus beatus biero. scri-
psit iter opuscula que pape damaso mi-
sit. et ip̄ius rogatu idem damas⁹ illos in
fine psal. cātari iussit. **I**p̄z tñ vsū gla pū-
nicena sinod⁹ d̄z edidisse. **Q**uia enī dñs
dixit adhuc te loquēte ecce assum. iō q̄li
iā nos intellexerim⁹ exauditos eē grāz
actōes trinitati tribuim⁹ dicētes. **G**la
p̄ri zc. **I**n exequijs tñ mortuoz. nec deus
in adiutorij nec gla patri dicim⁹. quia i
illis saluatoris exequias imitamus. in q̄
b⁹ bec cessant. put in se. pte sub ti. de. v. fe-
ria cene dñi dicit̄. **S**ilr post vnūquēqz
psalmū d̄z gla p̄ri zc. qz iste vsus ton⁹ tri-
nitatis simplex laus ē. **P**salm⁹ nāqz bo-
nam opatōz significat. q̄ finita merito deo
gla dāda ē q̄ p omni ope bono laudād⁹
ē et nūc et semp sicut laudād⁹ erat i p̄n-
cipio qñ celū et terrā creauit. **S**icut enī
sibi soli laus ē de creatōe celi z t̄re sic z ei
soli laus ē de oī ope bono nūc et sp̄. **I**n p̄-
misso qd̄ vsū. **S**icut erat in p̄ncipio zc.
m̄ltipliciū tpm varietas demonstrat. vics
sicut in erat in p̄ncipio p̄teritūz. in z nūc
p̄ns in et sp̄ futūz et eīnū. z in seclā secu-
loz lōgitudō mag. vñ. **O**rig. **Q**uotiens

secla sectorum noia. f. fortaſſe licet nobis
ignot. tñ a dño ſtat. aliqſ emin. idica
tur. Legit q. hildebrand. p. cluniacen.
fact. papa gregori. dñ in mionib. agēs
legatōis officio fungeret. archiep. ebre
dunēſem de ſimonia accuſatū. et accuſa
tores oēs corūpētē. ita vt puinci nō po
ſet miraculoſe puicit. Precepit eni illi vt
di. vſuſ glia pri. zc. Ille vero licz expedite
diceret glia patri tñ ſpūſcō pferre nō po
terat. q. p. q. in ſpūſancū peccauerat
Reatū ergo ſuūz pfeſſ. et depoſit. mor
expedite et ſpūſcō pnūciauit Et nota q.
glia pri. dñ. xxiij. vicib. in noctūis feſtiui
tatū. put dicit in. vi. pte ſub ti. de. v. feria
cene dñi. qd fit in honore. xij. aploz qui
ſūt. xij. bore diei. i. xpi a vō ſole illumiate
et ſūt. xij. bore noctē. i. ecclāz illūnantes. q.
dñm glē in nocte h. ſecū p. dicauerūt Tu
li. dicit. q. glia ē frēqns de aliq. fama cuſ
laude Ambro. dicit q. glia eſt clara cum
laude noticia. Aug. di. in. v. de ci. dei de
glia ſecū. q. glia ē iudiciū boūm bñ de boi.
b. iudiciū Et p. glia patri ſubijciē allā
de q. ſub ti. de pma dicit. Hymni qz tā ex
iſtitutōe gelafij pape. qz ex appbatōe cō
cilioz tholetani et agatheñ. in ſingul. di
uinis officiis canūt. Eſt at hymn. grece
latine laus dei cū cāico. vel vox būana i
laude dei metrice ppoſita Cāicu vō eſt
exultatō mētis habita de eternis. in vo
cem būani prūpēs Q. vō psalmi ſūt bū
ni. vñ et psalteriū dñ liber hymnoz. ideo
in qbusdā ecclīis būnos nō cantāt. qd tñ
appbādū nō ē. qmā nō ſine cā ſūt a ſctis
prib. inſtituti Et p. terea nō oīs hymnus
psalm. ē. vt qñ nil opādo deū cū mentis
exultatōe laudam. pp. qm laudē ex pri
mēdū hymn. cantāt Psalmi vō opa bo
na ſignificant vt infra dicit Illud autēz
notandum eſt q. in diuinis officiis bun

ni pcedunt psalmos In nocturnis vero
ſez in vespis ppletorio et laudib. matu
tinis ecouerſo Die ei p. tnet ad ſpūales
q. hñt gaudiū pſcie. nox ad penitentes q.
hñt remorſuz pſcie Illos exultatō ducit
in opatōez q. b. dñ Cārate ei cāicu nouuz
bñ psallite ei in vociferatōe Iſtos p opa
tōez optz veire ad exultatōez Idcirco i di
uinis officiis hymni pcedūt psalmos. in
noctūis vō ecouerſo In vespis at et in p
ma q. loco hymni canēt ibi dicit Rurſus
ſtādo hymnos cantam. i. erectōe corpo
ruz oñdētē q. in laudādo deū corda ſur
ſuz erecta habere dēm Verūtñ niſi mēſ
pſonet lingue certū ē vocē quātūlibz cla
morolaſam dño nō placere Differētia eſt
ergo in ē psalmū hymnū et cāicu. Nam
in psalmo opa. in hymno laus. in cāico
mētis exultatō intelligit De q. dicit ſub
ti. de laudib. matutinis De his tribus
dicit apls ad col. iij. In psal. et hymnis et
cāicis ſpūalib. cantātes et psallentes in
cordib. vris dño. Et in his trib. varie
tatib. oē gen. muſicoz accipi p. put iā
dicit In no. te. bilari. pictauiē. eps. pri
m. hymnoz carmīe floruit. et p. eū abro.
iōqz hymni abroſiani dicūt q. ei. pte plu
rimū in ecclā mediolañ. cātari ceperunt
Poſtea vero in ecclīis occidentalib. q.
cūqz carmīa in di. laudē dicūt hymni vo
cant Aug. dicit in li. pſellionū q. cuſ am
bro. a iuſtina impatrice. arriana pfidia
dānata. pſecutōez pateret et intra ecclīaz
cū plebe catholica inſidijs vrgeret. inſti
tuit būnos et psalmos ſm morē orētalū
dātari. ne pplis merorū tedio ptabeſceret
Q. dā oēs fuit p. mod. deriuatū. Et ad
uerte q. in qbusdā ecclīis hymn. natal
dñi et feſtorum illius ſeptumane ſub eo
dem cantu dicūt Rātō eſt quonīaz ſi
cut membra ad caput. ſic ſcī ſe habēt ad

xpm. a quo sicut a capite influētie eterne
bñitudinis principare noscunt qz igit hoc
inchoatū extitit in eius natiuitate et cō-
summatū in resurrectione. quia tūc cirog-
pbus dñatōis delet⁹ ē et reſeratum ce-
lum qđ tot annis māſerat clauſū. idcir-
co eo p̄cipue tpe ſolēnitates ſcōz ſub cā-
tu ſolēnitatis xpi rōnabilit̄ recolunt. **H**⁹
āt nō p̄tingit in cantu himnoz p̄ſcalis
tpis. in q̄ ſignificat qđ ſcōz glia i ipis nōdū
totalit̄ ē p̄fecta. p̄p̄ appetitū reſurrectōis
corpoz ſuoz. et iō ipi xpo nōdū totaliter
p̄formant. **A**ntiphone qz in ſingulis ho-
ris ex inſtitutiōe beati ambroſij dicunt.
p̄ eo qđ beat⁹ ignati⁹ terci⁹ a beato peizo
ambocen⁹ ep̄s. audiſſe legi in triptua bi-
ſtona ſup quēdā mōiē angeloz choros
antiphonas canētes. inde enī greci p̄mo
antiphonas p̄poſuerūt et eas cum pſal-
mis in choro q̄ſi in chorea cātari ordina-
uerūt. qđ mos ad vniuerſas trāſiit ecclias
vt iā vbiqz antiphone decantent. **D**icū-
tur āt antiphone reſpectu ad pſalmodiā
cui r̄ndēt. ſicut et r̄ſona reſpectu ad bi-
ſtoniā. **A**n̄ et antiphona dī quali añ pſal-
mū ſonās. inchoat enī añ pſalmū qđ opus
ſignificat. ip̄a vō ſignificat caritatis copula-
ſeu mutuā dilectōez ſine qua opus nō p-
deſt. et p̄ qm opus incipit meritoriū eſſe.
Recte igit ſcđm ei⁹ tonū melodia pſal-
mi inſormat. qz dilectō opa nr̄a iſormat.
Et ſz hoc dī ab anti qđ ē p̄. et phonoſ qđ
ē ſon⁹ quia pſalm⁹ ſm melos ei⁹ itonat
et man⁹ opat ſm qđ caritatis ignicūlo ex-
citāt. **P**ſalmus āt antiphone iſermiſcet
quia fides p̄ dilectōz opat. **V**ez añ pſal-
mū imp̄fecte. et poſt p̄fecte dicūt. qz cari-
tas in via ip̄fecte habet ſeu biciniatur
ſz in patria p̄ bona opa que bic ex canta-
te ſiūt p̄ficiet. **I**uxta illud eſa. **A**mit dñs
cui⁹ ignis in ſion et caminis in hieruſa-

lem. **I**n p̄cipuis iñ feſtiuitatib⁹ etiā ante
pſalmum p̄fecte dī ad notāduz qđ in illis
p̄fectōres i bonis opib⁹ nos exhibere de-
bemus. **I**nchoat qz ab vno vni⁹ choro. et
ſinita pluribus viri⁹ qz choro. **P**rimo
quia caritas ab vno. ſ. xpo icipit et in mē-
bris ei⁹ p̄ſummat ab ipſo ſicut ip̄e dicit
in euāgelio ioh. **P**ādātū nō. do. vo. zc.
Deus ei⁹ p̄or dilexit nos. **A**n̄ et nos p̄mu-
niter dilectōi eius correſpōdere debem⁹.
Scđo ad notāduz qđ vox p̄dicatoz qđ p-
ad vnitatē tendit nos monet vt qđ vni⁹
qđ qz ſingularit̄ ē opando acq̄rit alteri per
dilectōem porrigat. vt ſi vnus addiſcit i
ſcolis et alter ſeminat in cāpo tpe fruct⁹
doctoz ſemināt doctrinā porrigat. et ſa-
toz doctoz panem. **E**cce antiphona poſt
pſalmos p̄muniter ab omib⁹ cantatur.
qz de dilectōe p̄mune gaudiū ſurgit. **C**ā-
tatiēiam a duob⁹ choris alternatim. ad
notādu mutuā dilectōem ſiue caritatē q̄
in pauōib⁹ qz duob⁹ p̄ſistere neq̄r. **C**ō-
iūgit ergo antiphona duos choros. vt
caritas p̄ bonum op⁹ p̄iūgat duos fr̄es.
Iſidoruſ dicit in li. vi. eſbi. qđ antiphona
grece interptat latine vox reciproca. quia
duo chori ſiue de vno ad vnum recipiā
do viciffim melodiaz cant⁹ alternant qđ
duo ſeraphin. duoqz teſtamēta inuicem
ſibi cōclamantia. **U**nde clerici antipho-
nas cantantes non vertunt vultus ad al-
tare. ſed ſe inuicem verſis vultib⁹ reſpi-
ciunt qđ genus canendi greci adinuicem
ſe traduntur. **E**ſt itaqz antiphona qđam
cantilena diuinis laudibus ad recreati-
onem inſerta. **N**ihil enī amplius carita-
te recreat animos. **Q**ue quia modulan-
do cantat mētis iocūditatē ſignificat iuxta
illd pſalmiſte pſallire ſapient. **T**ūc enī iocū-
ditas lapida ē cū de deo ē. **T**ūc et mā⁹
ſub pēnib⁹ ſūt. ezech. i. et i puer. bñ vñ q̄ iue

[Faint, illegible handwritten text from folio 10v]

corpus carna
in portica
rialis pio m
plalmocia r
in locis dice
et qm p pla
heremane se
q non pla
q mthaca m
dicit q plalm
gran luno p r
in templu la
Dos eo q
gradon eo
lunghi pla
qnum cal
dicit et in p
fican lu m
grad cabu
in amare dei
plalm pmo bal
lud de vii. **R**
plalm et num
Expe mard
qui legem
m annu ce
et la refer
ocaua die la
mas plalmu
lramen pepr
m ipe plalm
pocant lgnica
glia p m qd
ponis p m
debemus
qma in illis
dicat. **D**an
p m m co
sp dei muler
corua in leg
omni p m m

corpiſ. Cantamus etiam eundē psalmum
in purificatiōe. et ibi accipimus de mate-
riali ſēplo in q̄ fuit eadē die p̄ntat. **D**e
psalmodia tā nocturna q̄z diurna in ſu-
is locis dicit. **E**t nota ſz biero. q̄ melior
eſt q̄nqz psalmoz cuz cordis puritate ac
ſerēnitate ſpūaliqz hilaritate decātatio
q̄z totū psalterij cuz anxietate cordis ac
q̄z triſticia modulato. **P**oſtremo notā-
dū ē q̄ psalmi gradualēs ſunt. xv. qui ſi-
gnati ſunt p. xv. gōus quibus aſcēdebat
in templū ſalomonis qd̄ erat in monte.
Hos. xv. gradus vocant quidāz cāticuz
graduū. eo q̄ in q̄libet p̄miſſoz. xv. gōuū
ſinguli psalmi decantabant. et hoc v̄bu-
z gōuum caſus gti eſt. **D**e dictis gradibz
dictū eſt in p̄ma p̄te ſub ti. de altari. **S**ig-
ficati ſūt etiā dicti. xv. psalmi p̄aliol. xv.
grad⁹ ezechielis quibz viſum ē ei aſcēdi
in ciuitatē dei de quibz b̄etur ezechielis
xl. vbi p̄mo habet de ſeptē gradibz et po-
ſtea de. vii. **N**empe q̄ndenari⁹ numer⁹
p̄ſtat ex numero ſeptenario et octonario
Septenari⁹ referat̄ ad vet⁹ teſta. qz anni
qui ſeptimū diē ſeptimū menſem et ſepti-
mū annū celebrabāt. **O**ctonari⁹ ad no-
teſta. referat̄. p̄p̄e reſurrectiōem dñicā que
octaua die facta eſt. **Q**uindēcim g⁹ psal-
mos psallimus. oñdentes p̄ vtriuſqz te-
ſtamenti p̄cepta obſeruare debem⁹. **P**ri-
mi q̄nqz psalmi q̄nqz corpiſ ſenſ⁹. p̄ q̄s
peccam⁹ ſignificat̄. et iō in aliq̄ illoz nō dī-
glā patri. qz illa p̄ctā q̄ p̄ q̄nqz ſenſ⁹ cor-
poris p̄mittunt nobis nō deo imputare
debemus. **S**ed dī p̄ illos requiē eternā
q̄niā in illis p̄ defūctis oram⁹. **A**c ſi quiſ
dicat. **O**ramus dñe ne p̄ p̄ctis illis que
p̄mittūt corpiſ ſēſib⁹ eis vita neget̄ et̄na
ſz p̄ dei miſericordiam requies cōcedat̄
eterna. **I**n ſequētibz decē psalmis nobis
et̄nis p̄mis et p̄gregatōibus et p̄latis

dei miām ip̄loramus et glā p̄ri ſubiungit̄
m⁹ qz q̄ a catena p̄ctōz abſoluimur. q̄ tē
deū toto corde p̄q̄rum⁹. q̄ tuū decalog⁹
obſeruamus. nō nobis dñe nō nobis. ſz
nō tuo glāz exhibem⁹. **R**urſ⁹ numer⁹
decim⁹ ex ſeptenario et t̄nario p̄ſtat. **T**er-
nari⁹ ad p̄cepta p̄me tabule. q̄ ad deum
ſpectant. ſeptenari⁹ v̄o ad p̄cepta ſc̄de ta-
bule que ad p̄mū ſpectant referat̄. **A**c ſi
dicat. q̄ decalog⁹ obſeruat̄ p̄ deū ē. **V**er-
ſicū etiā in ſingul⁹ dicūt̄ horis. **L**egit̄ in li-
bro numeri q̄ dñi arca dñi q̄ eccl̄am ſigū-
rabit in tabernaclo reponēbat dicebat
moyses. **R**euertere dñe ad mltitudines
filioz iſrael. **S**ane reuerſio dñi ad iſrael
nihil aliud ē. q̄z vt reuerſi faceret iſrael
ex toto corde ad ſe. **D**e ei cui oē t̄ps p̄ſ
ē nō h̄z ad q̄s reuertat̄. et intelligit̄ reuer-
te. i. fac nōs reuerſi ad te iuxta illū g⁹ mo-
rē v̄ſicū dicūt̄. vt ſi forte mētes nr̄e cogi-
tando vana. p̄ nimio psalmoz ope dui-
auerūt. audito v̄ſu p̄uertat̄ ad oriētes iō
ē ad xp̄z. q̄ ē noſter oriēs. ſeu ad mentē ſe-
cū dñi v̄ſus ſignificatōz. qui ab ip̄a reuer-
ſione nomen traxit. **N**am dī a verto ver-
tis. et unde ē q̄ dñi v̄ſus dī ad oriēte ſiue
ad altare nōs vertimur. **R**ecte ergo v̄-
ſ⁹ q̄ ſignificat̄ fructū boni opis alta et acu-
ta voce dī. ad excitandū pigros q̄ in lau-
dando deū et in intelligēdo diuina tor-
pent. vt reuertant̄ ad cor. vt videlicet eo
audito omnis cogitatio que forte vidē-
do temporalia foras exiit. reducat̄ in-
tra nos. **R**urſus verſus nocturnalis ſi-
gnificat̄ quia ab officiō psalmoz ſiue
a labore tunc nos reuertimur ad officia
lectionum ſiue ad quietem vt qui psal-
lendo ſtabat nūc ad lectionem ſedcat.
Unde verſus dī auertendo. **D**e hoc di-
ctuz ē in quarta p̄te ſub ti. de gōuali. **E**t
nota q̄ in quibuſdā eccl̄ijs i die dñica p̄

primā nocturnā dicit iste vsus **M**emor fui nocte nois tui dñe. **P**ost secundā dicit me dia nocte surgebā **P**ost terciā exaltare dñe **P**rim⁹ liquidē vsus scz memor fui zc. ad qd ecclā de lecto suo surrexit oñdit **Q**uo verō tpe surgēdūz sit notat scōs. s. **M**edia nocte zc. **E**t ad qd surgēdum sit oñdit qd sequit⁹ **A**d pfitendūz noi tuo. **V**ex quidā nolentes mentiri qz nō sur gunt in media nocte. loco hui⁹ vsus po nūt illum **Q**uoniam tu illuminas lucer; nam meā dñe **Q**z tñ media nocte surgē dū sit. oñdit dauid dicēs **M**edia nocte zc. **E**t alibi **P**reueni in maturitate z cla mauī **Q**uod est idē **M**az in maturitate vnita est dictio **U**n z quidā libi habēt immaturitate. z sonat immaturitate qsi temp⁹ nō aptum aperi **A**lia tñ lra habz **P**reueni in tempesta nocte. quia tēpe stum apud antiq⁹ idem erat qd oportu nū. a tpe vel a tēpestate vocabulo ducto **U**n in antiq⁹ hystorijs sepe ita legitur. **H**oc factū est in illa tempestate. i. in illo tpe **U**nde in tempestatū vñ in tempestu z aut tempus in oportunū. i. nocturnum actōib⁹ non oportunū **T**erci⁹ at vsus scz **E**xaltare dñe zc. manifeste ptinet ad no. testa. in quo saluator noster sm humani tatem fuit exaltat⁹. **Q**uidam tñ dicunt tūc **E**go dixi dñe miserere mei **Q**uia ad glām que data est tpe no. testa. nō perue niur nisi p remissionem pctōz **S**z queri tur quare versiculi in nocturnis ante le ctiones dicunt. in alijs vero bonis post. s. post capla **R**ūdeo in nocturnalibus le ctionibus ppter eaz numerositatē z ma gnitudine sedere solemus **N**e igit ppter longam sessionem aut ppter lassitudiez siue otii obliuiscamur doctrine dñi. qm lectōes significat. cogitādo forte inania aut dormiendo vel pfabulādo. iō versu

pcedere ad lectōes audiēdas incitatur **I**n alijs vero bonis qz nec tot nec tate sūt lectōes. nō est necesse sedere. nec versicu los pmittere. vel iō in alijs bonis vers⁹ p lectōnes. dicunt ad notandum qz ppter interualla horaz doctrina dñi nō negli git **R**ursus vs⁹ sepe a pueis cāatur. ad notādū seruiciū nōstz cū innocētia p stitum dño fore grum **D**e vsiculis qui i vespis seu in laudib⁹ dicunt. sub illis lo cis dicet **E**t vide qz versus debet notare aut statum tpris aut officij **S**tatum tpris notat versus pme. s. **E**xurge xpe adiuua nos **U**bi cū dicit exurge innuit initium in ope. **S**imiliter in versu terciē **A**diutor esto me⁹ domine ne derelin. me. cū dñe derelinq⁹ me notat status pugne **S**imi liē in versiclo sextē. s. **D**ñs regit me et nū bil mihi de erit in loco pas. ubi me col. sig nificat status pfectus et pfectōis **I**n versu culo none. s. **A**b oculis meis munda me d. z ab ali. p. ser. t. status demonstrat frigescentis dilectōis. **S**tatum qz tpris in nuūt versiculi q in passione et resurrecti one cantant **S**ed versus vespinalis of ficij. statū officij insinuant. vt vespertina orō zc. z dirigat orō zc. **E**x qb⁹ vbis colli git qz vespertina orō excitat **P**ost vsuz seq tur orō dñica et p⁹ eam pces. de quibus dicet sub nocturnis **L**ectōes qz in singul⁹ horis. iam nocturnis qz diurnis dicunt **E**t dicit lectō qz nō cantat vt psalm⁹ vel bñ nus. s. legīt tantū **I**llic ei modulatio hic sola pñciatō qrit **S**i qdē lectōes noctur nales sunt doctrina nostra. qz p eas do cemur opa nrā retorqre ad deū. obtinēt ergo vices lectōnū qsi doctores faciūt ad ignaros **P**er eas qz scōz opa imitamur vt eaz pmeditāde ad dilaudem pungi mur **E**t iō vt pmissus est sedendo et in silentio audiuntur **L**ectur⁹ at lectionem

[Faint, illegible handwritten text from a manuscript page.]

one quas ut
qui p[ro]p[ri]e
m[er]ito est ex
b[er]p[ro]p[ri]e
dare et n[on] p[er]
cit et n[on] eor[um]
ones a mino
osibus luen
bis etiam d[omi]n
Tu aut[em] sicut
nosq[ue] p[er]
honoris de
breu[er]i lermom
q[ui]n v[er]b[is] bur
q[ui]t in noc
m[er]itum est
in noc[er]na
¶ D[omi]n[us] cap[itu]l
us p[ro]p[ri]e
significamus
pl[ur]imis seq[ue]n
P[ro]p[ri]um v[er]o
eccl[esi]a unde
ver[bi]tate p[ro]p[ri]a
pl[ur]imode de
lum de v[er]it[ate]
dam in eccl[esi]a
nec in p[ro]p[ri]e
m[er]ito et m[er]ito
m[er]ito et p[ro]p[ri]e
le p[ro]p[ri]e
ma p[ro]p[ri]um
D[omi]n[us] benedict[us]
r[ati]o et regulari
q[ui] seq[ue]n[ti] et an
dam in p[ro]p[ri]e
Vel legi de p[ro]p[ri]e
lib[er]i de p[ro]p[ri]a
m[er]ito alibus
m[er]ito p[ro]p[ri]a
nulla legunt

one. q̄nias vt plurimū ep̄s aut sacerdos
qui v̄t. ē xp̄i gerūt. et quoz officiū tanq̄
maior est excitare pigros. illa legūt qui
bus ppriū est licentiam et benedictionem
dare et nō petere. naz mai o minor b̄ndi
cit et nō ecōtra. **N**octurnales vero lecti
ones a minoribus legunt. id eo a superi
oribus licentiā et b̄ndictōnem petūt. In
his etiam diurnis lectōib⁹ nō d̄r in fine.
Tu aut sicut fit in nocturnalib⁹. q̄ sacer
dos d̄r esse p̄fect⁹ et q̄ dyabolicis sugge
stionibus de facili nō succubat. et quia ī
breui sermone et iter familiares vix est
q̄n v̄t⁹ humani fauoris captef. put q̄n
q̄ sit in nocturnalibus lectōibus. vt pre
missum est. r̄ndet ī d̄o gr̄as. p̄pter cām
in nocturnalibus lectōibus assignataz.
No hoc capitulis horaz officia diuidēs
tes p̄cedentia labore p̄ sequētia p̄miuz
significamus. iōq̄ p̄cedentia p̄sistunt in
psalmis. sequētia in himnis et canticis.
Notādum v̄o est q̄ pulcerrim⁹ mos in
ecclesia inoleuit vt quater in die et qua
ter in nocte p̄ singulas diurne siue noctne
psalmodie horas. lectio vna siue capitu
lum. de vete. siue nouo teste. dicat. **Q**ue
dam t̄n eccleie nō dicūt capituluz in p̄ma
nec in p̄pletorio. **S**ed q̄ fm hoc lectōes
nr̄e nō erūt octo sicut erant fm hesōram
in veteri te. put p̄missuz est. iō ecclesie il
le p̄ p̄mā legūt in capitulo lectōz in pri
ma p̄termittam. **D**icit enī aliquis. **I**ube
d̄ne benedicere. et sacerdos benedicens
r̄ndet. regularibus disciplinis et cetera
q̄ sequūt. **E**t an p̄pletoriū legūt p̄termittē
dam in p̄pletorio. s. **F**r̄es sobrii estote zc
Vel legūt de dialogo vel b̄mōi. **D**e hoc
sub ti. de p̄ma dicit. **Q**uerit aut quare in
nocturnalibus siue in diurnalib⁹ lectio
bus nō p̄nunciat autor. eaz put in his q̄
in missa legunt. **R**̄ndeo b. qui sp̄ lectōi

bus et diuinis obsequiis insistūt. vt sunt
ministri z domestici eccleie. eaz autorem
ex ip̄is lectōib⁹ agnoscūt. quia igit illi no
cturnalibus assunt officiis nō est necesse
exp̄mi nomē autoris lectōnum. **I**n missa
vero iō exp̄mit. quia ibi pueniunt bubul
ci oparij et agricole. vt si quis eoz forte
p̄ eo q̄ raro t̄lia audit incognitā habz bi
storiaz. audiat eius autōrē q̄ forte nō est
ei icognit⁹. vt ex illi⁹ autoritate firmi⁹ in
figant v̄ba lectōis in corde. **I**n quibusdā
t̄n nocturnalib⁹ lectōib⁹ q̄n⁹ auto. ipsa
rū exp̄mit puta in sermonib⁹ et omelijs
gregorij et aug. et alioz. de q̄ in p̄be. vii.
ptis dicit. **P**orro in cōcilio magocien.
in burchar. li. vii. ca. laycus. statutuz est
vt laycus in eccleia nō recitet lectōem nec
altā dicat. nisi psal. t̄atū et r̄nsoria sine al
leluia. **R**espōsoria q̄ p̄ lectōes subiiciūt
cū ei p̄lectōes doctrina. p̄ r̄nsoria v̄o bo
na opa significantur. rite post lectiones
responsoia subiiciuntur. quia per bo
na opa doctrine r̄ndet d̄m. ne cū suo
pigro. q̄ pecuniā d̄ni sui abscondit. i tene
bras exteriores mittant. **D**icit nanq̄ r̄n
soniū q̄ lectōi r̄ndere. i. p̄sonare debz. vt
si forte lectōes sunt de actib⁹ ap̄loz r̄nsō
ria sunt filij de eodē. **N**ū nouū r̄nsoriuz
r̄ndere solet none lectōi q̄ oli erat d̄ trini
tate put iā dictū ē. **H**oc aut fallit in r̄nsō
rijs de histōrijs q̄ p̄ euāgelij in noctur
nis cātāt q̄ euāgelicis lectōib⁹ nō r̄ndet.
De hoc enī dictū ē in q̄rta p̄te sub ti. de
gōuali. **D**icit q̄ r̄nsoriuz. q̄ vni cātanti
cet̄ p̄cordiē r̄ndet. iuxta illd̄ apli. i. cor. i.
Ut id oēs dicam⁹ z nō sint in nobis scis
mata. **C**ātavit enī vn⁹. s. xp̄s et petr⁹ z ce
teri eū secuti sunt. **U**l q̄ choro illd̄ cātāti
v̄s r̄ndet ab vno. **I**sidor⁹ dicit q̄ ytalici
r̄nsoria tradiderūt q̄ inde r̄nsorios cāt⁹
vocāt. q̄ alio desinente id alter r̄ndeat.

Porro rñsonia nocturnalīa spūalib⁹ cātī-
cis cōpanī **D**icūt ei cātica qz cātāt **S**ūt
spūalia qz ex iubilatōe spūalis mētis p-
cedūt **C**antant vero vt recitatōe lectionū
ad supne patrie p̄cēum mentem nostrā
incitent sub leuari. quod etiam insinuat
glā p̄ri. qd in vnoquoqz responsorio cātī-
tur **E**terum respōsorium ab vno incipi-
tur vt ab alijs p̄cinat. p qd fratris ad fra-
tres exhortatō ad fūiendum deo intelli-
git **P**er vsum vero respōsorij qui tot⁹
ab vno canit singularis ad deū dep̄catō d̄
notat **A**dbuc respōsorium cātando q̄si
p iubam vocem exaltam⁹. excitādo fra-
tres ad altiora vsqz a deo. vt ad laudem
sancte trinitatis pueniamus dicētes. glā
p̄ri zc. **Q**uqz autē respōsorij tres habz
v̄sus. put in sexta pte sub p̄ma dñica de
aduentu dicet **R**ñsonium qz p⁹ vsum ip-
secte recātāt ad notādū q̄si in mōte id ē
in statupfectōis saluari nō possum⁹ sal-
tem in segoz. i. alia via. saluemur in statu
imp̄fectōis **A**dbuc semiplene siue p pte
repetit. ad notādū ea que viuētes faci-
mus imp̄fecta esse. et fit p̄mo repetitio a
remotiori quo ad finem. et postea a mi⁹
remoto. et vltimo glā patri d̄r. put sub
dicta dñica de aduentu dicet. **I**n festiuis
vero itez totum p̄fecte repetit ad notan-
dum leticiam et p̄fectōem scōz **O**ratio-
nes sūt in singulis horis dicunt p quas
pmissio impetrāda est **O**ratō nāqz peti-
tio est **N**am orare petere ē. sicut exorare
ē ipetrare. et fm gre. veracitē ē orare ama-
ros in p̄pūctōe gemitus et non p̄posita
verba resonare **O**ratō at dei misericor-
diā significat que p̄cedit et subsequit ho-
minem in bonis opibus. z ideo d̄r in p̄u-
cipio misse et in fine **E**st at vltima oratō
dñi ad oparios benedictō **Q**z oratōes
in fine dicunt ab actibus sumitur ap̄lo

rum. qui qñ disiungebant positis genu-
bus suis orabant **S**iquidem oraturus
sacerdos pplm salutat dicens **D**ñs vo-
biscum. et hoc ideo vt illū animer ad orā-
dum p ip̄o q̄ eius oratō sit accepta deo.
qz deus grāz suā sibi donet **O**ratōe at
finita itez orat dicens **D**ñs vobiscū. de
q̄ sub ti de p̄ma dicet. **E**t nota q̄ oē offici-
um p̄ter nocturnum oratione et benedi-
ctōe pcludit. ad notandum q̄ duz in hoc
seculo sumus necesse hēmus p̄biterorū
orōibus muniri **E**t mos est q̄ qñ cuz fa-
mulis dei familiare habem⁹ colloquiū
cum ab illis sepamur et benedictōez ab
eis poscim⁹ **I**n nocturnis vero hoc n̄ fit
quia ibi nō fit sepātō. sed matutinum et
matutine laudes cuz eo p̄iunctum canūt
Porro licet deus sit vbiqz. n̄ sacerdos
in altari et in diuinis officijs d̄z ex istitu-
tione iulij pape v̄sus orientez orare **A**n
in ecclesijs ostium ab occidente bñtib⁹
missam celebrans in salutatiōe ad pplm
se vertit quia q̄s salutamus facie ad faci-
em p̄sentamus. put in q̄tia pte sub ti. de
salutatiōe dictum ē. et deinde oraturus se
ad orientez p̄uertit. **I**n ecclesijs v̄o ostia
ab oriente bñtib⁹. vt rome nulla est in
salutatiōe necessaria p̄uersio. quia sacer-
dos in illis celebrās sp̄ad pplm stat con-
uersus **T**emplum qz salomonis z taber-
naculū moyli legunt ab oriente ostia ba-
buisse. exo. xxxvj. **V**ersus orientez ergo
oramus **P**rimo memores q̄ ille qui est
splendor lucis eterne. sedētes in tenebris
illuminauit. q̄niam visitaui nos oriens
ex alto **D**e quo legit **E**cce vir oriens no-
men eius **C**ui⁹ argumēto in libro sapiē-
tie d̄r. **O**portet ad ortum lucis adorare
non q̄ diuina maiestas localiter in oriē-
te p̄sistit. q̄ potentōnaliter et essentialiter
est vbiqz. iuxta illud. celum et terraz ego

impleo. et ppheta. si ascēdero in celus tu
illic es. si descēdero ad infernū ades. sed
q: deū timētibz onē sol iusticie q̄ illū;
nat oēm boiē venientē in hūc mūdum
Scdo iō vltus orientē oramus vt anim⁹
noster se ad potiora puertere ammonēa
tur **T**ercō q: qui deus laudare volūt. n̄
debēt ad illū vertere terga. **Q**uarto fm̄
iobannē damascenū q̄ quorū sequentes
rōnes scripsit in q̄rto li. canonū. v. ca. vt
patriā noītrā nos req̄rere ostendamus
Quio vt xpm crucifixus q̄ ver⁹ ē oriēs
et ad quē oram⁹ directe respiciam⁹ **S**e
xio vt venientem iudicē nos expectare
mōstrem⁹ **A**it ei sic idē damascenus ibi
dem **D**eus paradysū fm̄ oriētem planta
uit vñ boiē trāsgressus exulem fecit et
an̄ paradysū ex occidēte habitare fecit. an
tīq̄m igit patriā req̄rētes et ad ip̄as aspi
ciētes. deum ad orientē adoram⁹ **S**epti
mo q: dñs crucifix⁹ ad occidentē respī
ciebat. et iō nos oramus ad eū respicien
tes **S**ed et ip̄e in celū assump⁹ ad orien
tem sursum ferebat et ita ip̄m apli adora
uerūt. et ita veniet quēadmodū viderūt
eū eūtem in celus. ip̄m igit expectātes ad
orientem adoram⁹ **D**aniel q̄s in babilo
nica captiuitate et iudei sūt vñ tēplum
orabāt **A**ug. tñ dicit q̄ nulla scripta nos
docuit vltus orientē orare **A**mbuc stātes
oramus sciōs. put iam pmissus ē vbi de
psalmis agit **O**radum āt ē in ecclā q̄ ad
hoc iūeta ē. put in p̄ma pie sub ti. d ecclā
di. est vñ ps. lxxij. **I**n ecclis bñdicite do
mino deo de fōnib⁹ isrl. **E**t alibi **A**d ora
te dñm in aula scā eius **E**t illō. introibo
dñe domū tuā adorabo ad tēplū sanctū
tuū in timore tuo. **I**tē pceptū ē. corā alta
re boc adorabis **I**tē ppheta **V**eite ado
remus et p̄cidam⁹ an̄ deū. ploremus co
ram dño q̄ fecit nos q: ip̄e ē dñs de⁹ no

ster **D**e⁹. i. creator. dñs. i. redemptor. no
ster. i. saluator **S**ed cū de⁹ sit vbiq; vt p̄
missus ē. q̄re poti⁹ i tēplo q̄s alibi ē adori
rand⁹ **P**reterea legit iob. iij. q̄ cū muli
er samaritana solutōez q̄stōis q̄ de loco
adoratōis inter iudeos et samarita nos
sepe vtebat. a xpo q̄sisset. prēs inq̄t nri i
mōte hoc adorauerunt et vos dicitis. q: biero
solumus est loc⁹ vbi adorare oportz
rñdit illi bies⁹ **M**ulier crede mihi quia
venit hora qñ neq; in mōte hoc. neq; in
bierosolimis supplēdū ē. tñū adorabit
prēm. s; veri adoratores adorabūt prēs
in spū et vitate **Q**uasi dicat **N**ō p̄fero lo
cum in adorādo. vbiq; adoret de⁹. dñta
rat in spū. i. p spūalib⁹ et vitate. i. eternis.
Un apls inq̄: **T**u āt cū oraueris itra cu
biculū tuū et clauso ostio ora prēs tuum
Sed licet vbiq; sit de⁹ adorād⁹. spālitez tñ
i ecclā alioqñ frustra tāto studio tātoq; i
pēdio tēplū dño fieret nisi gti⁹ i eo ado
rari acceptaret **U**n salomō in tēplo con
structo et dedicato orauit ad dñm vt q;
cūq; illō ascēderet orās p p̄ciis suis vñ p
quacūq; tribulatōne clamās ad dñm. in
bis q̄ uult postularēt exaudiret **Q**uam
orōis formā sequit ecclā in orōe qm̄ dicit
in ecclie dedicatōe. **A**ssistūt enī āgeli ibi
adorātib⁹ vt deuotas eoz orōes dño of
ferāt. fm̄ illō **I**n p̄spectu āgeloz psallaz
tibi adorabo ad tēplū sanctū tuū. et cōfi
tebor noi tuo dñe **H**inc āgel⁹ ad iobā
Ego obtuli orōem tuā dño. **R**eq̄lescunt
enī ibi scōz reliq̄e. q̄ nobis deuote deus
adorātib⁹ suis p̄ciis assequunt qd nos
nris meritis nō valem⁹ **I**n plateis vñ et
in publico more phariseoz orare a dño
phibemus **Q**d vñ apls ad thi. inq̄t. vo
lo vos orare in omi loco. leuātes puras
man⁹ sine ira. ad intīnaz p̄inet orōez **I**n
omi enī loco orat q̄ p caritatis officia et

opa bona. ubiq; manus cordis mūdās
ad deū leuat. **C**etex adorāndus est pater
et fili⁹ ⁊ spūscū⁹ qnā oēs et singuli sunt
vnus solus et verus deus. Licet ei alia
plona sit pater alia filius et alia spūscū⁹
tamē patris et filij et spūscū⁹ vna est di-
uinitas. coeqlis glā. coeterna maiestas.
Un igit et eqlis totius indiuidue trini-
tatis est orō **D**e qua sane p̄telligi qd
dñs ait. **V**eri adoratores adorabūt pa-
trem in spū et v̄tate. **N**am qd deū veraci-
ter adorat ip̄e quidem adorat patrem in
spū et v̄tate. i. in filio qd de se dicit **E**go sū
via v̄tas et vita **E**go sum inquit in p̄e
et pater in me est **I**oq; pater adorād⁹ est
in filio. et filius in patre. et spūscū⁹ in
v̄troq; **E**st aut deus adorādus de corde
puro. p̄cia bona. ⁊ fide nō ficta **D**e cor-
de puro nō vt quidā faciūt. q in p̄p̄erita-
te deū glificānt. sed eum in aduersitate
blasphemāt. de qbus p̄pheta ait **C**ōfite-
bunt tibi dum benefeceris eis. si vō non
fuerint satiati. anurmurabūt **D**e p̄scien-
tia bona. nō vt quidā faciunt qui p̄ deū
guissime peccāt ⁊ postea temere illi sacri-
ficant **D**e quib⁹ ait p̄pheta **P**eccatori
dixit de⁹. quare tu enarras iusticias me-
as et assumis testamentū meū pos tuus
illud vtiq; testamētum. de q veritas ait.
Hic ē sanguis me⁹ no. te. **D**e fide non fi-
cta. nō vt qdam adorāt q recte dicūt. sed
prauē viuūt. qb⁹ dñs impperat dicens
Hic p̄p̄s labijs me bonorat. cor at eorū
longe est a me **D**icunt enī et nō faciunt.
Adorādus est itaq; de⁹ corde p̄ deuotō-
nem. ore p̄ p̄fessionem et ope p̄ veneratō-
nem **S**unt at due spēs adoratōis. scz la-
tria que soli deo debet. ⁊ dulia que qbus-
dam creaturis exhibet. vt dictū ē in q̄rta
pte sub q̄rta p̄clā canonis sup v̄bo ser-
uitutis **R**urs⁹ canonice hore in ip̄is bo-

ris diei dicende sunt. nec obstat illd p̄sal-
miste **B**ndicā dñm in omī tpe nec illud
aplī **S**ine intermissiōe orate **Q**uoniam
bndicere dñm in omni tempe. ē illum sp̄
digna p̄uersatōe laudare **S**ine inēmissi-
one orare est oīa in dei laude seu gloria
agere. sicut idē apls ait **S**ine māduca-
tis siue bibitis siue aliqd aliud facitis in
glā dei facite. **C**etex orōem salutātō p̄ce-
dit et sequit et ad illā rñsio put sub p̄ma
dicet **F**inaliter at p̄ orēem dī. **B**ndica-
m⁹ dño qd sumptū ē de aplō vel de p̄sal-
mo vel de binino triū puerorū. vbi dicit
Bndicam⁹ p̄z et filium zc. **E**t dī qñza
pueris q sunt impfecte etatis. ad notād
oīa opa nostra ip̄fecta eē. iuxta illd. **I**m-
pfectum viderūt oculi tui zc. **E**t q omis
laus nrā puerilis et impfecta ē ad p̄pati-
onem dei quē laudam⁹. **Q**uid qd ei hic
dici p̄t. min⁹ a laude dī est **A**c si dicat ec-
clesia **L**audamus. sed laudādo nō suffi-
cim⁹. quia sup̄eminentia dei eloquiū
nostrū et intellectus supat q; accedat hō
ad cor aliū. et exaltabit deus **A**n ab oī-
bus p̄nter dī. **D**eō grās. q̄si placet sicut
pium ē in dei laude supari **D**icit etiam
a pueris ad notādum q soli pueri. i. pu-
ri a malicia. digne laudāt deū et gratias
agūt. **D**icit etiam qñza maiorib⁹. ad si-
gnādum q in eterna b̄titudine cū dño p̄-
fcti erim⁹ laudatores. q; in hac vita non
possum⁹ eē p̄fecti. **R**urs⁹ post suffragia
dī alia orō que misericordiā dei siḡficat.
q p̄cedit et subsequit hōiez in bonis ope-
ribus **D**icit etia itez benedicam⁹ ⁊ deo
gratias. quia sicut dñs postq; itez p̄ re-
surrectōem suam salutauit disciplos su-
os. bndixit eis et illi gratias referēdo il-
lum adorauerunt. ita et p̄sbyter vel aliū
itez dicta orōe dicit **B**enedicamus do-
mino et ē subaudiēdū cui⁹ mēbra sum⁹

et in q̄ bñdicim⁹. et etiāz bñdicat. **C**horus
pro grās agēs dicit. **D**eō grās. qđ sup̄ius
est d̄aplo. p qđ significat qđ vsqz i finē vite
nostre innocētiā debem⁹ suare ⁊ dō bñ/
dicere et p bñficijs grās exoluēdo. **E**l
bñdicam⁹ dño cuz deo grās ē laus final
et exultatō in effabilis que erit in glā cū
grāzaciōe. **E**l dō grātiās est p̄summa
to cursu grātiariaciō. **D**e hoc etiā di
ctū est in q̄rta pte sub ti. de oōe nouissi
ma. **S**ed videt⁹ qđ potius deberet rñderi.
amē. i. fiat seu ita sit. s. qđ deus sit bñdic⁹.
Sed bñ rñdet. deo grās. vt notet⁹ qđ hoc
ipm qđ deum benedicim⁹. ab ipso deo ha
bemus. **P**orro qđ q̄z diu viuim⁹ in lubri
co positi sum⁹ et a demonib⁹ impugna
mur. quare semp scōz suffragijs indige
mus. idcirco in plerisqz eccl̄ijs in singul
boris post benedicamus suffragia scōz
subijciunt. **E**t nota qđ q̄z totū tps a nati
uitate dñi vsqz ad festum purificatiōis
est de in fātia saluatoris. ideo vt quidā
dicunt nō dñt tūc fieri p̄memoratiōes p̄
sertum de cruce. iuxta illd. nō coques edū
ilacte matris sue. nec etiā a dñica de pas
sione vsqz in sabbatu; post pente. vt vbi
dicit⁹. **H**oc etiā sciēdū. qđ q̄z petrus ⁊ pau
lus in vita et in morte nō sunt sepati put
cantat eccl̄a. iō nec in p̄memoratiōib⁹ se
perant q̄ simul fuit. et p̄muniter de viro/
qz. **A**ltimo notādum qđ cantādi vsus a
ve. te. sumpsit initū. sicut in hesōra legi⁹.
De quo in pte scda sub ti. de cātoze et in
quarta pte sub ti. d̄allā dictū est. **E**t eccl̄.
ca. xlvij. **P**edit illi p̄ra inimicos poten
tiam et stare fecit p̄ra altare cantozes et
in sono eoz dulces fecit modulos. **E**t p̄s.
Cantate ei canticum nouū bene psallite
ei in vociferatōe. **C**elebra⁹ itaqz cātus vt
ostēdat homies debere referre grātiās ⁊
laudes deo dum manib⁹ ceterisqz mem

bis satagūt agere opa quib⁹ valeāt deo
placere. **A**sum tñ cantādi quidā repbāt
put dictū ē in p̄hemio q̄te p̄is. **O**rdinē
cātulene in diurnis siue nocturnis horis
credī beat⁹ greg. plenaria ordinatōe di
stribuisse. cū multietante et p̄ eū oōes
antiphonas et rñsoria p̄posuerūt. **E**t no
ta fm hugonē de sciō victore q̄ tres sunt
spēs sonoz q̄ tres modulos faciūt. **S**it ei
sonus pulsu flatu et voce. pulsus p̄tinet
ad cūbarā. flatus ad tubā et organum.
vox vero ad cantū. **N**ec genera musicoz
antiquus populus in dei laudem exerce
bat. **N**ec at p̄sonantia sonorum assigna/
ri p̄t p̄cordie morum. si ad pulsum cuba
re. manuum opatō. ad flatus organi mē
tis deuotiō. ad cantū vocis sermonis ex
hortatō referant. **B**ern. inquit. quid pro
dest dulcedo vocis sine dulcedie cordis
frangis vocem. frange et volūtatē ser
uas p̄sonantiam vocū. serua p̄cordiam
mori. vt p̄ exēplum p̄cordes primo. per
volūtatē deo. ⁊ p̄ obediētiāz magistro.
De organo dictū ē in q̄rta pte sub ti. de
sc̄is. **R**ursus hoc triplex gen⁹ musicoz
ad triplicē differentiā officij eccl̄astici re
fer⁹ fm sicarduz ep̄m cremoneñ. in mitra
li. **N**ā ipm officiū eccl̄e p̄sistit in psalmis
in cantu et in lectōibus. **P**rimū musico
rum genus est qđ fit pulsu digitoz. vt in
psalterio et silib⁹. et ad id p̄tinet psalmo
dia iuxta illud. **L**audate eū in psalterio
et cūbara. **D**icit⁹ ei psalterium a psallim
grece qđ est tāgere latine. **S**cđm est qđ fit
voce sc̄z humana. et ad istud p̄tinent le/
ctōes. **A**n p̄s. **B**n psallite ei in vocife/
ratōe. **E**t apl̄s lectōem vocē vocauit di.
Ignorāres ibūm et voces p̄phetaruz q̄
p̄sabbatum legunt. **T**ercius est qđ fit fla
tu. sicut in tuba et ad istud p̄tinet cantus
An p̄s. **L**audate eū in sono tube. **S**ane

rōnabilis diuersorum sonorum p̄cētus. concordia varietate p̄pacta et bene ordinata ciuitatis vnitatē significat. **S**uavis vō cant⁹ fit ex diuersis. s; nō ex aduersis vō cibis. **R**ursus cantus in ecclā leticiam celi significat. voces vō graues acute et superacute. innuūt tribus modis p̄dicādū esse tribus ecclīe ordinib⁹. p̄pter tricesimū sexagesimū et centesimū fructus. **V**el iuxta tria volumina salomōis significant ordinē incipientiū p̄ficientium et p̄fectorum. **D**e choro dictū est in p̄ma p̄te sub t. de ecclā. **S**ane statuti sūt in p̄lio tbo; letan. et gerundine. ut taz misse ordo. q; p̄fallendi q; ministrandi p̄suetudo seruetur in oib⁹ ecclīis. q; in ecclā metropolitana suat. **A**bbatibus q; vel monachis curā aīaz hūnibus nō licet publica officia aliter celebrare q; in ecclā ep̄ali. **Q**uāuis aug. dicat q; neq; p̄tra fidem neq; p̄ bonos mores esse puincit in differēt habendū eē et in ecclāsticis sacramentis sit de iure p̄suetudo seruāda.

De nocturnis

Incet ecclāstica officia a vespis incipiāt iuxta illd de vespā in vespaz celebrabit sab/bata vr̄a. q; tñ ordo pueniens est. ut a tenebris p̄deam⁹ in lucē et nō ecōuerso. iō a noctis officiō inchoemus. **T**empus añ nocturnum significat vitā nostram in peccatis. nocturnum officiū nostri exilij seruitutem. laus matutina penitentie suffragium. p̄ qm tendimus ad lucis gaudiū et libertatis. **V**el tps añ nocturnum significat tps añ legem mortis in q̄ omnes si lebāt a laudibus dei. **T**emp⁹ nocturnus significat tps legis date moyli. **T**emp⁹ laudis matutine significat tps gratie a resurrectione vsq; ad fines mōdi in quo tpe deus

laudare tenemur. de bonis nature que i illa hora nobis p̄tulit creādo. de bonis gr̄ie. que in illa nobis p̄tulit resurgēdo. et de bonis glorie. que in illa nobis dabit resuscitādo. **S**ane nocturnale officiū media nocte canit p̄pt. v. rōnes. **P**rimo q; primogenita egipti de nocte interfecta sunt et p̄mogenita israel is saluata. **U**t igit dñs nobis seruet p̄mogenita nr̄a. id est hereditatē regni celestis quā nobis p̄mogenitus dei filius acq̄siuit. iō ei canimus officiū nocturnale ne sumus sicut elau. q; pedulio lenticule ruse p̄didit p̄mogenita sua. **S**cdo q; dei fili⁹ fuit media nocte nat⁹. iuxta illd sapie. xviij. duz medium silentiū tenerent oīa. et nox t̄c. vsq; a regalib⁹ sedib⁹. venit ihs fili⁹ tuus. **U**t ergo ipi⁹ natiuitati gr̄a sum⁹ eū de nocte laudam⁹ et gr̄as de ipi⁹ natiuitate agim⁹. **T**ercō q; xp̄us in nocte hac hora captus et illusus est a iudeis. ea etiam hora spoliāuit infernū. large noctes accipiēdo. s. añ lucē. **S**ane vō surrexit. **M**edia etiā nocte ad iudiciū venturus asserit. **U**n statuti sunt ut in die vigiliarum pasche añ noctis mediūz dimittere nō liceat ip̄los expectātes xp̄i aduētum. ut dicit in. vi. p̄te sub sabbato sc̄to. **I**deo hac hora deū laudamus gr̄as agētes de ipius captōne. et patz liberatōe. ei⁹ etiā aduētum solcite expectātes. **Q**uanto ut noctes delictorū nostrorū illuminent. **U**n paul⁹ et filas in vinculis ex̄ntes. media nocte orātes himnū cūctis audientibus dixisse memorant. vbi ēremotu repēte facto ianua sponte patefacta est. et eorū vincula ilico sunt soluta. **Q**uinto p̄pter carnis illecebras p̄fallēdo et orādo edomādas. q; sicut. dñs eccl. xxiij. **V**igilia honestatis domat carnes. **S**ciendū at est q; in p̄mitiua ecclā mlti ecclē ter de nocte iter